Ч. 203 Неділя 11 (23) вересня 1894. Рік IV.

**Виходить** у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

**Редакция** і **Адміністрация**: улиця Чарнецкого ч. 8.

**Письма** приймають ся лиш франковані.

**Рукописи** звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

**Реклямациї** незапечатані вільні від оплати почтової.

# НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

**Передплата** у Львові в Адміністрациї „Ґазети Львівскої“ і в ц. к. Староствах на провінциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року зр. 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року зр. 2·70
на чверть року зр. 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

## Прийшла черга і на Небесну Державу!

Міг би хтось думати, що нас то зовсім нічого не обходить, що діє ся на далекім Всходї, кілька тисячів міль далеко від нас. Певно, що хіньско-японьска війна мало кого може що обходити, бо она дотикає безпосередно інтересів ледви кількох більших держав европейских — Анґлиї і Росиї, однакож в своїх наслідках може она стати ся для Европи великої ваги. Послідні події на далекім Всходї суть для кождого мислячого чоловіка, для кождого політика дуже поучаючими, бо як з одної сторони показують, що европейска культура і цивілізация поступають величезним кроком напеоред і вдирають ся навіть до держави, що не образово, але таки дїйстно єсть обведена хиньском муром, так з другої сторони вводять в круг політичних комбінаций нові чинники, з котрими скорше чи пізнійше мало що чи не кождий европейский політик буде мусїв числити ся.

Хіньска армія в Кореї розбита, а японьска армія єсть в походї до Мукдена, столици Манджуриї, рідного краю пануючої тепер в Хінї династиї, а з Манджуриї проста вже дорога до Пекіну, столиці хіньской держави. Фльота хіньска по битві над рікою Ялу стратила також вже своє значінє і можна сказати, що вся воєнна сила хіньской держави розбита. Під Пенґ-янґ зробили Японцї хіньскій армії Седан, а наслїдки того Седану певно не дадуть довго на себе чекати. Однакож заким поговоримо о сих наслїдках, мусимо бодай коротенько зібрати ті вісти, які наспіли доси з поля хіньской війни.

З Йокагами доносять урядово, що в битві коло Пенґ-янґ досьвіта дня 16 с. м. згинуло 2000 Хінців, а 14.000 здорових і поранених разом дістало ся до неволї. По японьскій стороні було всего лиш 30 убитих і 269 поранених. Може четверта часть хіньской армії пішла в розтіч. Японьска армія єсть тепер в походї на північ до пограничного міста Ві-джу, що лежить на великім шляху, котрий веде до Мукдена, столиці Манджуриї, де суть гроби цісарів пануючої тепер в Хінї династиї. Можна сподївати ся, що армія японьска ще при кінци сего місяця стане у Ві-джу. В японьску неволю дістали ся також всї хіньскі ґенерали, так, що навіть та часть хіньской армії, котра розбігла ся, остала ся без всякого проводу.

Пенґ-янґ єсть, як на корейскі відносини, велике і красне місто. Давними часами було оно столицею Кореї і тут єсть сьвятиня Дан-Куна, котрий оснував корейску державу на 2356 лїт перед р. Хр. В другій сьвятини на полудне від міста знаходить ся образ короля Кі-тсе, котрий прийшов з Хіни і став ся тут основателем корейской династиї королївской. Пенґ-янґ уважає ся в Кореї сьвятим містом, мало що не таким, як Мукден в Манджуриї.

Ще того самого дня, коли під Пенґ-янґ рішила ся досьвіта судьба хіньской армії, прийшло в полудне о 1 год. в корейскім заливі коло устя ріки Ялу, отже на самій корейско-хіньскій границі до морской битви. Хінцї не знали ще, що стало ся під Пенґ-янґ і хотїли скріпити свою армію в Кореї. Віце-король Лї-Гунґ-Чанґ вислав був до Кореї знов 10.000 войска, а щоби его туди тим безпечнїйше завезти, казав ескортувати его воєнній фльотї. Войско виходило як-раз на беріг, коли явило ся в заливі 12 воєнних кораблів японьских і розпочали огонь. Хіньскі кораблї, числом 17, відстрілювали ся добре і борoли ся завзято, але приперті до берега не могли добре рушатись. Борба вела ся шість годин і о скілько тепер вже видко, закінчила ся щасливо для Японців, хоч не без великих страт. Кажуть, що в сій битві згинуло по хіньскій стороні 1.500 людий, а по японьскій 1.000. З Токіо доносять урядово лиш то, що японьска фльота стрітила в заливі 11 хіньских кораблів воєнних і шість лодий торпедових та зараз розпочала з ними борбу і затопила чотири кораблї, а один спалила; з японьских кораблів анї один не ушкоджений.

Оттак представляє ся коротенько стан річий на поли хіньско-японьскої війни. Додати ще мусимо, що після вістий, які наспіли з Пекіну до Льондону, настав в хіньскій столици великий переполох. Европейцї втікають з Пекіну до Тієн-Тсіну, бо побоюють ся, що японьска армія готова через Манджурию, обійшовши кріпости Таку, впасти до Пекіну. До столиці стягають з як найбільшим поспіхом войска з краю, бо побоюють ся ворохобнї.

Дальших безпосередних наслїдків сих двох побід японьскої армії і фльоти годї ще предвидїти, але то вже річ певна, що хіньска воєнна сила не устоїть ся тепер против японьскої. На „небесну державу“ прийшла тепер черга: або добровільно іти за поступом і европейскою цивілізацию або поволи розпадати ся. Нема вже сумніву, що Корея єсть вже для Хіни страчена. А так може она тратити провінцию за провінциєю, скоро не схоче піти за приміром Япону. Япан став ся тепер перворядним чинником на Всходї, з котрим мусять числити ся не лиш Хіна, але й держави европейскі. Чи Корея буде по сій війнї зорґанізо-

2)

# ЛАТИНА.

*Оповіданє Амічіса.*

(Конець).

Невдоволенє его що раз більше росло, а виявляло ся найбільше дивним огірченем на ознаки поганого зіпсутя, котре по его думцї аж надто в школї було видко. Гнївав ся на учеників, що в каварни на долинї грали в більярд; і на тих, що до дому вертали трамваєм; і на підростків з кляс висших, котрі приходили до школи в слотливі днї в довгих чоботах, мов би на науку кінної їзди. Одного дня роздразненє его дійшло до крайности, коли спостеріг ученика, що не лише приїхав до ґімназиї на вельоціпедї, але ще мав із собою і льокая. Звернув ся до мене і з гнївом сказав:

— До чого то вже дійшло? То щось нечуваного! Як професори можуть позволяти на таке?... То справдїшний дім божевільних. Я того поняти не можу!

І дивив ся на всїх скоса. Невдовзї та стать неотесана і груба звернула на себе увагу хлопців, котрі мабуть догадували ся, яку відразу збудили в гірняку, і почали приглядати ся єму з насьмішливою міною то тручати ся ліктями; а се его так лютило, що в замін обкидав найсьмілїйших визиваючими поглядами, а навіть голосно, мов би зачіпки глядав, сказав:

— Чого той дурень глядить так на мене? Чого від мене хоче той вилизаний, гей панна, селедчик? Однак найбільше ненавидів одного ученика з третої кляси, котрий переходячи попри него, нїколи не забув протяжно свиснути при помочи шпильки від краватки. Та шпилька мала вигляд когутика, а була сполучена з ґумовою руркою закінченою маленьким міхурцем, і той міхурець, схований під камізелькою, хлопець натискав рукою.

— Я тобі колись ту свисну по свому — бурмотів гірняк, кидаючи на „шкраба“ роз'яреним оком. — А на сю гарну забавочку мусів видати певно з яких кількана́йцять лїр! — Даю слово, кобим був знав, що ту діє ся, не був бим за жадні гроші давав дитини до такої ґімназиї! Гарні тут обичаї, анї слова! — повтаряв що хвилї. А хотячи навести инні ще один примір зіпсутя, оповідав, як він видів на власні очи величну карету з фірманом і льокаєм запряжену парою коний, котра їздить що дня від дому до дому, забирає дїти і відвозить до якогось інститута.

— То добре!

— Що? — викрикував з глумливим сьміхом. — Бракує ще хиба того, щоби для вигоди дїтвори запроваджено в школах ліжка, та щоб поміж годинами мамки годували хлопців! Зледашіла раса! Справжний конець сьвіта!

Мимо того, що хлопцеви нїчо не пропускав даром, одиниці й зера сипали ся дальше; тож вкінци й до професорів почав почувати жаль, а навіть робив їм дивачні замітки педаґоґічні, котрі могли би були ображувати, коли б не були такі сьмішні. І перед мною то-же скажив ся: — Не витєлкують річи, як слїд — говорив, дбають лише про те, щоб пописувати ся гарним балаканем; а брак їм терпеливости і ані троха на те не зважають, що ученик не розуміє нїчого.

Посунув ся ще дальше. Говорив, що така наука не має найменшого сенсу. — Самі дурниці! Знаєте, добродію — сказав менї одного разу, — що від чотирох тижднів годують учеників самими байками про якогось там осла, вола та вовка? І дивуй ся ту, що хлопець сам ослом стає? Кплю я собі з їх латини, сли до нїчого більше не веде? Вже менї починає надоїдати! — З латини починав собі уже кпити: обяв вельми важкий. А прецїнь можна було догадувати ся, що коли-б пропущено сина й сего року до висшої кляси, лишив би его й далї в ґімназиї, хоч би для самого гонору свого дому. Між иншим зрадив ся раз з гадкою, що може товаришки не дають его хлопцеви вчити ся. Прецїнь то мусить наводити на хлопця якесь розсїянє?... В его відділї є їх сїм: старий гірняк знав їх всї та кожду з них мірив оком монаха інквізитора, уявою сягав в глубину їх гадок, видїлось, що чує їх наближуванє на противнім кінци коритаря. Ненавистною була єму одна чорнява, в окулярах з

вана яко окрема і независима держава, чи она дістане ся під протекторат Япану — все одно; війна ся буде мати в своїх наслідках то, що з одної сторони ослабить силу Хіни на довгі літа і змусить єї подбати про ліпший устрій своєї армії, з другої же сторони замкне дорогу заборчій полїтицї Росиї. Се видко й зміркували добре Анґлїйцї, бо нараз ставлять ся зовсїм по сторонї Япану. Зміркувала то й Росия, бо „Нов. Время“ вже здалегід накликувало правительство росийске, щоби оно старало ся порозуміти з Япаном, доказуючи, що коли Япанцї побідять і поведуть Корею дорогою поступу, то Росия не буде могла нїяк заняти тих місцевостий в Кореї, котрі для неї були би пожадані. Може й не конче велика була би ошибка, коли-б ми сказали, що теперішна хіньско-япаньска війна готова на далекім Всходї зробити подібний, хоч в своїм родї, переворот, як той, який зробила французка революция в Европі. Що той переворот не остав би ся без наслїдків і для Европи, в першім рядї для Росиї і Анґлїї, се річ легко понятна.

## Перегляд полїтичний.

В комісиї войсковій угорскої Делеґациї інтерпелював дел. Больгар, длячого почавши від сего року не іменують однорічних охотників резервовими офіцирами. Міністер війни Кріґгаммер відповів, що воєнний корпус офіцирів єсть тепер о 300 людий більший, як потреба. Не можна іменувати офіцирів без кінця і длятого вже від сего року іменовано часть однорічних охотників офіцирами а часть заступниками офіцирів.

Король сербский Александер вибере ся дня 9 жовтня в подорож до Будапешту, Відня і Берлина. В Будапештї зложить він візиту Є. Вел. Цїсареви Франц Йосифови, а перебувши через два днї в угорскій столици поїде в дальшу дорогу. До Берлина, де буде гостити у нїмецкого цїсаря, приїде дня 17 жовтня і перебуде там пять або шість днїв. Чи король поїде відтак до своєї матери до Біярріц, о тім не знають в Білградї нїчого.

# Новинки.

*Львів дня 22 вересня.*

— **Найд. Архикнязь Фердинанд д'Есте** приїхав нинї досьвіта incognito до Львова, щоби звидїти виставу. На двірци повитала его президия вистави. О 9 год. звидїв виставу, а відтак приняв на авдиенциї Є. Е. н. Намістника, кн. Сапіґу і команданта корпусу кн. Віндішґреца. Н. Архикнязь від'їздить завтра до Відня.

— **Перенесенє.** Асистент почтовий Мариян Тадей Туровский перенесений зі Стрия до Самбора.

— **Вибір** посла соймового з більших посїлостий бувшого округа стрийского відбуде ся дня 8 листопада 1894 р.

— **Доповняючий вибір** одного члена ради пов. в Новім Санчи розписаний на 19 жовтня с. р.

— **Кілька нових машин до поспішних поїздів** вибудовано за почином президента д-ра Билиньского. Сими днями відбули ся пробні їзди нових машин. Простір з Пайленбах до Ст. Пельтен довжини 23 кільометрів, переїхали машини в 23 мінутах. Поїзд Orient Express потребував на сю їзду 25 мінут. Також відбула ся пробна їзда до Загреба. Простір 455 кільометрів переїхано в 6 годинах і 6 мінутах.

— **З Журавна** доносять, що у Сьвічи віднайдено вже труна учительки Адамець з Чертежа, про смерть котрої ми оногди доносили. Доси ще не вияснено, чи смерть покійної була наслїдком нещастного случаю, чи провинив ся тут візник. На тїлї не найдено нїяких слїдів.

— **Пожертвованє учителя.** З села Волоки в повітї черновецкім доносять: Дня 16 с. м., коли дїтвора шкільна виходила з тутешної школи, появив ся на гостинци скажений пес, кинув ся на 10-лїтного ученика Василя Терлеона і вкусив его в плечі. Побачив се учитель Теодор Василовиэ, зірвав сейчас одежу з хлопця і власними устами виссав кров зі сьвіжої рани. Пса убили і пересьвідчили ся, що був скажений; длятого хлопця і учителя відіслано на обсервацию до закладу др. Бабеша в Букарештї.

— **Подорож царскої родини.** В ночи з 16 на 17 с. м. переїхав цар Александер з родиною через Берест, Луків, Дублин до Спали. Нїхто не знав до остатної хвилї, куди поїде царска родина і коли. У Варшаві будують тепер соборну церкву; отже думали, що на посьвяченє приїде цар — і така поголоска ходила по Варшаві. Але цар оминув Варшаву і шляхом терестнольским поїхав дальше. Всї шляхи, котрими переїзджав, були від кількох днїв дуже пильновані, обставлені воєками. На кождім кроцї видко було незвичайну осторожність, незнану деінде, а все для безпечности царя, щоби ему нїчо не стало ся.

— **Рух телєґрафічний.** В серпни сего року перейшло дротами галицкими 501.236 депеш телєґрафічних, на чім почта заробила 45.821 зр.

— **Дві нещасні пригоди** лучили ся вчера на шляху електричної зелїзницї у Львові. Під віз упав хлопець і тяжко покалїчив ся, а один полїциян підчас їзди зіскочив з воза, впав на камінь і зрапив собі тяжко голову. Обох відвезено до шпиталїв.

— **Лїк на дифтерию** найшов др. Ру, начальник служби лїкарскої в інститутї Пастера в Парижи. Він лїчить хорих на дифтерию запусканем суровицї крови. Розуміє ся, та суровиця мусить бути відповідно приготовлена. Проби з нею почали робити перше лїкарі нїмецкі, Берінґ і Ерлїх, і то на звірах. Мікроби дифтеричні, відповідно годовані, а радше їдь ними витворену, запускали лїкарі коням під шкіру і тим призвичаювали їх до того, що були відпорні на зараженє від дифтериї. По довгих досьвідах почав др. Ру тому три роки запускати таку суровицю крови дїтям за шкіру і пересьвідчив ся, що то помагає на дифтерию. На 448 дїтий, котрі Ру лїчив своїм способом, померло тілько 109; а на 520 дїтий, лїчених на дифтерию иншими способами, в тім самім часї померло 316. Ріжниця очевидна і велика. А ще треба знати, що померші дїти, лїчені лїкарем Ру, були рівночасно хорі і на инші недуги, що дуже спиняло їх лїченє на дифтерию.

— **Померли:** О. Лев Гриневецкий, парох в Бикові, відзначений крилошаньскою одежю, в 72 р. житя, а 47-ім сьвященьства. — Др. Іван Єржабек, писатель ческий, посол і член видїлу краєвого в Празї, в 63 р. житя. — Іван Ценґтелєр (Іван Здора), польский письменник, в 35 р. житя у Львові. — Дамазий Мисько, діяль-

---

кучерявою головкою, миленька, котра тому медведеви гірскому, що мав так перевернені понятя про міске зіпсутє, мусїла видаватись якімсь чудом, конкретним явищем передвчасної змисловости та найтоншої кокетливости. — Дивіть-но ся, добродїю! о, яка міна! — говорив менї вказуючи на ню. — Она, она.... Що, нї? Ей, дорогий добродїю, як зараз пізнати, що ви сьвіта не знаєте. Коли-б ви були бачили те, що я.... Мати Божа! ото тобі школа!

Тую відразу его до учениць ґімназияльних спізнали також ученики, для котрих він став тоже причиною цїкавости і нових насьмішок так отвертих, що леда день можна було надїятись якої пригоди. І справдї, одного рана мало що до неї не прийшло: старий гірняк побачив в руках якогось дїтвака з першої кляси число журнала Luna з подобою женщини; зробив такий рух, мов би хотїв вирвати єму той папір і казав єму встидати ся; та за се громадка учеників висьміяла его серед улицї. Иншим знов разом, задихавши ся від гнїву, прийшов менї оповісти, що видїв перед хвилею кількох лобузів, котрі причаїлись під сходами на те, щоби могли дивитись на сходячу з гори дївчинку; за що їм добре наговорив. Нема що казати, его син має добру школу, гарну едукацию! Хотїв іти до директора. Готов був навіть пійти до поліциї. А професори всї нїчого не знають, нїчого не видять! Коби так єму дали власть, говорив вимахуючи палицею, за двайцять чотири годин був би ту инший порядок. А насамперед, має ся розуміти, відіслав би ті всї „панниска“ до дому, щоби ноньчохи робили.

Під конець року шкільного найшла ся нова причина до невдоволеня. Раз пішов до професора лїтератури довідатись дечого про свого хлопця і трафив, як раз на хвилю, коли его синок здавав лекцию, на котру завдано частину з Четео (Ceteo) Больдіого і викликував невгасаючу веселість в цїлій клясї своїм диким виговором. Професор порадив батькови, щоби для направи хибної вимови казав синови побирати лекциї виcлову від професора спецźяліста.

— Як то! — крикнув батько. — Атже від року учить ся поправного вислову.

Професор стояв хвильку з отвертими на знак здивованя устами. Відтак сказав: — В такім случаю.... нема вже що робити.

Так було дійстно. Нещасний хлопець, хотячи увільнитись від насьмішок товаришів, просив батька зараз на початку шкільного року, щоби ему позволив учитись вислову від одного бідака, котрий на виставі якогось склепику материялів писемних вивісив свій білет візитовий з іменем, адресом та й таким оголошенем: Правдива школа лїтератури та вимови тосканьскої для ужитку студентів ґімназий і шкіл технїчних. Був то актор по званю, що покинув сцену не з власної волї, та млїючи з голоду, вхопив ся за даванє лекций лїтератури і вимови, подаючи за найчистїйший язык тосканьский наріче з Мандові. Брав по 30 центів від години. Справдї трудно було би навіть вигадати гірший спосіб викидуваня гроший!

Впрочім професор сказав батькови щось далеко прикрійше. На просьбу, щоби сказав отверто, чи вважає потрібним і хосенним лишити гірнячка й дальше в клясичній ґімназиї, відказав просто, що на его гадку лїпше було-б для хлопця вибрати якесь инше званє. Батько, вже й сам те міркував; але мимо того словами професора, як се звичайно в таких случаях буває, вразив ся до живого; розгнїввав ся й образив не на жарт. — Отже, на перекір всїм, син его буде вчити ся латини! Що-ж то собі вони гадають? Велика річ! Що не єсть сином якогось там сенатора або президента! Чи-ж то треба вродити ся з талантом, щоби слухати байок? Го, го, побачимо!... Щобим мав видавати на коренетициї і по сто лїр місячно.... Побачимо! А ти — додав, хапаючи сина за краватку і тормосячи ним гнївно — ти маєш вчити ся, як належить ся, маєш присїсти добре, розумієш? Бо инакше, єй Богу, пішлю тебе до Марсилиї, відрами воду носити і через десять лїт не дам тобі анї феника. Так я хочу! так мусить бути! і поставлю на своїм!

Хлопець учив ся, учив ся так пильно, що мало не розхорував ся, але мимо того іспиту не зложив. — Вже перемовив ся був із директором, вже наштуркав жертву клясицизму, вже виробив собі остаточне рішенє; остав ся ему лише зимний, придавлений гнїв.

— Знаєте, добродїю? — сказав, наближуючись до мене з піднесеною головою — відбираю хлопця з тої латиньскої школи. Я казав се професорови при всїх. Се моя незмінна воля. Не хочу, щоби хлопець одурів до решти. Досить того! Пійде тою самою дорогою, що я; зайде дальше, чим всї надуті фільозофи.... Впрочім — додав, кидаючи згірдний і ненавистний погляд на дві учениці, що в тій хвили переходили — се неприличний заклад.

Я усьміхнув ся і похитав головою на знак запереченя.

— Знаю я, що говорю — відказав, прижмурюючи одно око. — Ту мають щастє лише сини грубих риб і.... дївчата. Я зрозумів, о що ходить. Догадливости менї не брак. Впрочім мій син досить вже вміє. В его віку не умів я тілько, що він.... Нехай вже собі не сушить голови тими дурницями. Міг би се ще здоровлем заплатити. — Хлопець кивнув потакуючо головою на послїдні слова батька, що так незвичайно були ласкаві; однак, видко було, що їх не розумів. Оглядав ся на около себе, мов би єму жаль було, що, нїби відтручений, покидає ті мури, котрі всеж-таки пригадували єму самі труди й упокореня. З поміж многих

ний член краківских польских товариств і літерат в Кракові.

— **60.000 зр.** виносить головна виграна львівскої льотериї виставової. Звертаємо увагу наших поважаних читачів на се, що тягненє відбуде ся вже 27 вересня.

## Господарство, промисл і торговля.

### Загальні збори членів Товариства для виробу риз церковних в Самборі

відбули ся дня 13 вересня в сали самбірскої „Рускої Бесіди“ в присутности нотаря п. Каспарка.

В імени дирекциї забрав слово о. Ріпецкий і предложив таке справозданє:

„З днем 30 червня с. р. скінчило молоде се товариство перший рік свого істнованя. Товариство зачало житє своє серед дуже тяжких обставин. Мимо частих відозв по часописях і мимо личних письм нарід наш спішив дуже поволи з помочію, участь загалу була холодна, так, що до дня введеня товариства в житє зібралась на уділи сума ледви 400 зр. Та годї було довше вижидати; з тою сумою і з твердою вірою в успіх діла з так благотворною цїлию взялась дирекция до роботи енерґічно і одушевлено, навязала зносини з заграничними фабриками, спровадила немного товару, запросила сили до участи в робітни і пустила діло в рух. Дальшою рекламою через часописи і приватні письма старалась она звернути увагу загалу на молоде товариство, — і се по части удало ся. Помалу впливали уділи, так що до кінця року зросло число членів до 118, а уділи до суми 1490 зр. Однак той успіх до веденя сего товариства, надто ще малий. Більший успіх явив ся другим способом: ширші круги духовеньства заінтересувались товариством і подали єму руки помочи через замовленя. Зі всїх трех епархій в рівній мірі наплнвали закупна, і то так численно, що дирекция, мимо маленького капіталу закладового, була примушена спроваджувати товар на більші суми і за час девятьох місяців закупила єго за суму 18.619 зр. за той товар виплачено готівкою 8.743 зр. і з концем року було на дальші сплати готівки в касї 1.587 зр. 82 кр. Всего товару випродано за той час на суму 12.766 зр. Вже ті цифри доказують, що діяльність товариства в тім короткім часї була дїйстно жива і плодоносна, оно розвивало ся красно і положило добру підставу до дальшого свого істнованя.

Якими-ж именно реальними успіхами виказуєсь товариство з кінцем першого року? Проґрама єго обнимає три точки: 1) дати заробок бідним вдовам і сиротам по сьвящениках; 2) доставляти церквам добірний, а недорогий товар; 3) з евентуальних зисків розділяти 40% межи найбіднїйші вдови і сироти по сьвящениках всїх трьох епархій. І всї ті три точки показують ся вже в сїм роцї по части виповненими. Що до 1) зроблено як на початок, досить, бо шість осіб вдів і сиріт, а в пору перед Різдвом і Великоднем вісїм осіб мали постїйне занятє в робітни і заробляли пересїчно по 25 зр. місячно, — а то чей же не малий успіх!

Що-до 2) товариство совістно виповняло свою задачу, бо в тім напрамі висказувало свою гадку духовеньство публично в часописях і множество листів з признанєм хоронить ся в канцеляриї товариства. Не перечу, що в самих початках могли лучитись що до виробу малі недостатки, бо-ж робітницї не були фахові, але недостатки ті вскорі усунено і нинї можна сьміло сказати, що вироби нашого товариства видержать всяку конкуренцию, а цїнами своїми другі того рода фірми перейдуть. — Вкінци виказує товариство успіх і що-до точки проґрами під 3), бо вдови і сироти по сьвящениках всїх трьех епархій дістануть 40 прц. з чистого зиску, а процент той виносить 347 зр. 12 кр. т. є. по 115 зр. 70 кр. на одну епархію. Вправдї сума то не велика і не така, щоб нею можна повеличатись, але зваживши, що товариство зачало свою операцию майже без капіталу; що ділає всего девять місяців; що в початках мало більші видатки на основанє, устроєнє і пр., думаю, що і той результат повинен би бути вдоволяючим.

Як стоїть товариство материяльно в нинїшну хвилю, се показує наглядно отсей білянс:

| | | |
|---|---|---|
| **Активи:** | | |
| Готівка в касї | 1.587 зр. | 82 кр. |
| Товар по цїнї закупна | 8.385 „ | 04 „ |
| Устроєнє (10 прц.) | 144 „ | 61 „ |
| Дебітори | 2.547 „ | 31 „ |
| Разом | 12.664 зр. | 78 кр. |
| **Пасиви:** | | |
| Фонд резервовий | 91 зр. | 20 кр. |
| Уділи | 1.490 „ | — „ |
| Conto corrente кредиторів | 9.865 „ | 79 „ |
| Счет текучий | 350 „ | — „ |
| Чистий зиск | 867 „ | 79 „ |
| Разом | 12.664 зр. | 78 кр. |
| Зиски з продажи товарів | 1.927 зр. | 91 кр. |
| Страти: адміністрация | 837 „ | 60 „ |
| відписанє з устроєня | 16 „ | 06 „ |
| кошти основаня | 103 „ | 23 „ |
| рабати | 103 „ | 23 „ |
| чистий чиск | 867 „ | 79 „ |
| Разом | 1.927 зр. | 91 кр. |
| Приходу всего було | 12.974 зр. | 20 кр. |
| розходу | 11.386 „ | 38 „ |
| Оборот | 24.360 зр. | 58 кр. |

Дальша доля товариства залежить від духовеньства“.

Справозданє дирекциї приняли зібрані без наради. З дальшого ходу зборів згадаємо ще про поділ зисків: Поділ той зроблено по мислм §. 44 статута так, що на фонд резервовий припало 86 зр. 78 кр.; на дивіденду від уділів 433 зр. 89 кр.; на запомоги для вдів і сиріт 347 зр. 12 кр. Цїлорічна дивіденда від одного уділу виносить 2 зр. 41 кр., піврічна 1 зр. 20 кр.

Збори рішили змінити декотрі параґрафи статута — і за минувший рік признали марку презенцийну для ради надзираючої по 3 зр., а для дирекциї по 2 зр. від засїданя.

— **Стан засївів і жнива в Австриї.** представляють ся після справозданя Мінїстерства рільництва з днем 12 вересня, як слїдує: Збори збіжа, именно вівса покінчені вже по найбільшій части. Дотеперішні результати молотьби завели трохи, однако можна сказати, що збори будуть взагалї лїпші, як середні і то у всїх родах збіжа. Якість зерен, особливо з огляду на вагу, добра. Збори стручкових ростин ще не покінчені, але можна приняти, що будуть середні. Збір барабоаь показав ся доси досить вдоволяючим. Стан цукрових бураків обіцює в Чехії більше як середний збір, але з різною скількостию цукру. В долїшній Австриї, Галичинї і Шлезку треба надіяти ся середного збору, на Мораві випаде збір що-до скількости може і менше середного, але що-до якости буде вдоволяючий. На ческих низинах, управляючих бураки розпочали ся власне збори. — *В*иноград доспіває поволи, однако нормально. Про збори садовини надійшли добрі вісти з Чехії, Морави, Стириї і з Буковини, особливо з огляду на скількість овочів.

## ТЕЛЕҐРАМИ.

**Відень** 22 вересня. Король і королева румуньскі зложивши візиту Найдост. Архікн. Каролеви Людвикови виїхали до Букарешту.

**Петербург** 22 вересня. Цар відложив свій виїзд із Спали до Криму. Кажуть, що недуга царя єсть хронїчна.

**Мадрид** 22 вересня. Султан марокканьский занедужав. Говорять вже, що єго наслїдником має стати єго брат Мулей Мугамед.

— **У Львові** виходять ті лїтературні часописи і вістники: **Зоря,** іяюстроване письмо лїтературно-наукове, 72 аркушів друку на рік, коштує 6 зр. у Львові, ул. Академична ч. 8. — **Дзвінок,** ілюстроване письмо для науки і забави руских дїтий і молодежи; 36 аркушів друку, 5 зр. у Львові ул. Чарнецкого ч. 26. — **Правда,** місячник полїтики, науки і письменьства, около 60 арк. друку, 5 зр. у Львові ул. Академічна ч. 8. — **Житє і Слово,** вістник лїтератури історії і фолькльору; 60 аркушів друку 5, зр. у Львові. ул. Глубока ч. 7.

товаришів, що вештались по коритари, одні дивились на него з милосердним усьміхом, другі же, особливо ті, що також не дістали промоциї до висшої кляси, глядїли на гірнячка, майже з заздрости, що покидає раз на все ту тяжку дорогу, по котрій они ще довгі лїта будуть волочись, упадаючи під тягаром латини та греки. Дивив ся я на них і мимо волї гадав собі, кілько то в тій ґімназиї є не лише хлопців, але й дївчат, що із-за нерозумної гордости родичів засуджені суть на безхосенний труд, на збуджуванє в собі спосібностий, котрих цїлком не посїдають, на приголомшуванє натомісць тих правдивих, котрим колись житє і імя завдячувати будуть. Думав я й про се, у кілько дїтий притуплюєсь ум тим невдячним та упокорюючим насильством; як бриднуть їм навіть ті науки, до котрих справдї посїдають спосібности; як затроює молоді душі безсильна ненависть і огірченє підчас того великого курсу, що має їх запровадити вкінци до склепу, за столик нужденно платного канцелїста, або до фабрики, де могли-б зайти дорогою далеко коротшою, рівною та простою, без тілько заводів, знеохочень та мук!

— Отже — закінчив каменяр — моє поважанє! — І з тими словами був би вже щасливо полишив сьвятиню клясицизму, коли-б не то, що перед канцеляриєю директора подибав на нещастє купку сьміючих ся професорів. Єму здавало ся, що з него жартують; кров у нім закипіла; в одну мить збудив ся в єго серци жаль, який чув до них; отже станувши, сказав голосно:

— Ну, вже-ж; є справдї з чого сьміяти ся, як змарнувало ся хлопцеви два роки! Красна робота, анї слова! Справдї варто по смерти ставляти такі статуї професорам! — і вказав рукою на погрудя чотирох поетів.

На те несподіванє закінченє професори глипнули по собі, а по хвилї, відгадавши похибку, розсьміялись на голос.

— До чорта з тим сьміхом! — крикнув гірняк, що не міг над собою запанувати. — Сьмієте ся, панове, зі злости, щосьте не дістали.... того — і зазвонив грішми в кишени. — Се би зараз помогло мому хлопцеви до промоциї.

Завстиджений і змішаний син потягнув батька до брами. Між тим зібрало ся богато учеників, що проводили єго насьмішками; доки були в коритари, хлопції вдоволялись тихим гамором, що звичайно попереджає крик, а він буркотів лише під носом:

— Дам я вам ту зараз! — Як потягну котрого буком! — Будуть менї тут плентати ся по під ноги, паничики!

Але коли станули на улици, демонстрация виявила ся більшою силою. Ученики почали кричати:

— А втікай в гори, медведю! Проч з диком! Сїльский накорінок¡

Він же відвернув ся і крикнув: До працї, нероби! Дармоїди школьні! Голодранцї! Латинники не варті нї феника! Зараз вас тим буком погласкаю!

Хлопцї наближились до нього цїлою купою з пекольним верескому. Гірняк підняв палицю і вже хотїв на них вдарити з цїлою силою, коли син з плачом учепив ся єго рамени і зневолив єго силоміць чесно уступити.

Мимо того на розї улицї оглянув ще раз: постояв хвильку, мовби шукав в мисли найтяжшої зневаги; потім підніс кулак до гори, грізно потряс ним понад головою і.... плюнув з погордою.

Таке було єго прощанє, котре післав не лише купцї верескливих дїтваків, але й цїлому будинкови шкільному, значить ся ученикам, професорам, латинї, всяким славам і всяким дрібницям клясичного сьвіта, котрий єго так осияв, привабив і звів так гірко.

І щез на скрутї улицї разом з своїм недовченим латинником.

За редакцию відповідає **Адам Крехозецкий.**

# І Н С Е Р А Т И.

## КОНТОРА ВИМІНИ
ц. к. упр. гал. акц.
## БАНКУ ГІПОТЕЧНОГО
купує і спродає
### всякі ефекти і монети
по курсі деннім найдокладнійшім, не числячи жадної провізиї

Яко добру і певну льокацію поручає:

| | |
|---|---|
| $4^1/_2$% листи гіпотечні | 4% пожичку пропінаційну галицку |
| 5% листи гіпотечні преміовані | 5% „ „ буковиньску |
| 5% листи гіпотечні без премиї | $4^1/_2$% пожичку угорскої желізної дороги державної |
| $4^1/_2$% листи Тов. кредитового земс. | $4^1/_2$% пожичку пропінаційну угорску |
| $4^1/_2$% листи Банку краєвого | |
| $4^1/_2$% пожичку краєву галицку | |

4% угорскі Облигациї индемнізаційні,
котрі то папери контора виміни Банку гіпотечного всегда купує і продає **по цінах найкористнійших.**

**Увага:** Контора виміни Банку гіпотечного приймає від Вп. купуючих всякі вильосовані, а вже платні місцеві папери цінні, як також купони за готівку, без всілякої провізиї, а противно замісцев лишень за відтрученєм коштів.

До ефектів, у котрих вичерпали ся купони, доставляє нових аркушів купонових, за зворотом коштів, котрі сам поносить. 40

---

На сезон осінний поручаю мої машини і знаряди рільничі, молотільні, млинки, січкарні, англійскі ножі до січкарень, машини до шитя, машини до витисканя льну і маку, праси до олію і т. д. Доброта моїх знарядів загально звістна, так що через довгі уже літа мали они найбільший безперечно відбут в цілій Австро-Угорскій монархиї, а жадна инша краєва конкуренция невстигла мені пошкодити, позаяк виконанє їх в кождім напрямі є добре а притім суть дешеві.

☛ Рабат 5% за збиранє замовлень на товари. Просить ся при замовленях о поданє докладної адреси, послідної почти і стациї зелізничої.

З поважанєм:

## Л. І. ПАТРАХ

експорт кіс і машин рільничих **в Стрию** (Галичина). 73

---

Велика Львівска Льотерия Виставова | Тягненє в четвер.

**Головні виграні**

**60.000 зр. 10.000 зр. 5.000 зр.**

в готівці по потраченю лише 10%

**Львівскі льоси виставові по 1 злр.**

поручає

Август Шелленберґ, Кіц і Штофф, Яков Штро

---

**Тягненє в гетвер.**

Льоси
виставі краєвої
**штука 1 зр. а. в.**
Головна виграна
**60.000 зр.**
продає
Л. ПЛЬОН,
**бюро** 62
дневників і оголошень
ул. Кароля Людвика 9.

---

**Бюро дневників і оголошень**

## Л. ПЛЬОНА
**у Львові**
улиця Кароля Людвика ч. 9.
приймає
абонамент на всі дневники
по цінах оригінальних.

---

Бюро оголошень і дневників
приймає
## ОГОЛОШЕНЯ
до всїх дневників
**по цїнах ориґінальних.**

---

## С. Кельсен у Відни
поручає

Кльосети з перепливом води і без того. — Рури кльосетові. — Каналові насади з патентовим замкненєм. — Збірники на воду. — Комплєтні уряджена купелеві. — Вентілятори. — Прибори до водотягів, як також рури ляні і ковані. — Помпи, фонтани і всякі арматури.

**Заступники для ГАЛИЧИНИ і БУКОВИНИ**

## Львів ГАМЕЛЬ і ФАЙГЕЛЬ Коперніка 21.

На жаданє висилає ся катальоґи.

З друкарні В. Ловиньского під зарядом В. І. Вебера.